

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2013. október 17.*

„Előzetes döntéshozatal iránti kérelem — Az ózonréteg védelme — Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek a Közösségen belüli kereskedelmi rendszere — A kibocsátási egységek kiosztásának módszere — A kibocsátási egységek térítésmentes kiosztása”

A C-566/11., C-567/11., C-580/11., C-591/11., C-620/11. és C-640/11. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Tribunal Supremo (Spanyolország) a Bírósághoz 2011. november 14-én, 21-én, 25-én, valamint 2011. december 2-án és 14-én érkezett, 2011. október 19-i, 20-i, 24-i és 28-i, valamint 2011. november 18-i határozataival terjesztett elő az előtte

az **Iberdrola SA,**

a **Gas Natural SDG SA**

által indított eljárásban

az **Administración del Estado és társai**

részvételével (C-566/11),

a **Gas Natural SDG SA**

által indított eljárásban

az **Endesa SA és társai**

részvételével (C-567/11),

a **Tarragona PowerSL**

által indított eljárásban

a **Gas Natural SDG SA és társai**

részvételével (C-580/11),

a **Gas Natural SDG SA,**

a **Bizcaia Energía SL**

* Az eljárás nyelve: spanyol.

által indított eljárásban

az **Administración del Estado és társai**

részvételével (C-591/11),

a **Bahía de Bizcaia Electricidad SL**

által indított eljárásban

a **Gas Natural SDG SA és társai**

részvételével (C-620/11)

és

az **E.ON Generación SL és társai** (C-640/11)

által indított eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnökhelyettese, az ötödik tanács tagjaként eljáró bíró, A. Rosas, D. Šváby (előadó) és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2013. február 7-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Iberdrola SA és a Tarragona Power SL képviselőjében J. Folguera Crespo, L. Moscoso del Prado González és E. Peinado Iríbar abogados,
- a Gas Natural SDG SA képviselőjében Á. Martín-Rico Sanz procuradora, segítői: A. Morales Plaza és R. Espín Martí abogados,
- az Endesa SA képviselőjében F. De Borja Acha Besga és J.J. Lavilla Rubira abogados, valamint M. Merola avvocato,
- a Bizcaia Energía SL képviselőjében J. Briones Méndez procurador, segítője: J. García Sanz abogado,
- a Bahía de Bizcaia Electricidad SL képviselőjében F. González Ruiz procuradora, segítője: J. Abril Martínez abogado,
- az E.ON Generación SL képviselőjében M. J. Gutiérrez Aceves procuradora, segítője: J. C. Hernanz Junquero abogado,
- a spanyol kormány képviselőjében S. Centeno Huerta, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében L. Banciella, E. White és K. Mifsud-Bonnici, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2013. március 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 275., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 631. o.) 10. cikkének értelmezésére irányulnak.
- 2 E kérelmeket villamosenergia-termelő vállalkozások és az Administración del Estado között a villamosenergia-termelési tevékenység díjazásának csökkentése tárgyában folyamatban lévő jogviták keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2003/87 irányelv célja – (5) preambulumbekkezdése szerint – az, hogy hozzájáruljon az Európai Közösség és tagállamai által vállalt, az emberi eredetű kibocsátások csökkentésére vonatkozó kötelezettségek teljesítéséhez az Egyesült Nemzetek éghajlatváltozási keretegyezménye Kiotói Jegyzőkönyvének az Európai Közösség nevében történő jóváhagyásáról, valamint az abból származó kötelezettségek közös teljesítéséről szóló, 2002. április 25-i 2002/358/EK tanácsi határozatnak (HL L 130., 1. o., magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 42. kötet, 24. o.) megfelelően, hatékony feltételek mellett, az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek (a továbbiakban: kibocsátási egységek) kereskedelmét hatékonyan bonyolító európai piac létrehozásával, a gazdasági fejlődés és a munkalehetőségek lehető legkisebb csökkentése mellett.
- 4 A 2003/87 irányelv (7) preambulumbekkezdésének a szövege a következő:
„A kibocsátási egységek tagállamok általi kiosztásával kapcsolatos közösségi rendelkezések a belső piac egységességének megőrzése és a verseny torzulásának megakadályozása érdekében szükségesek.”
- 5 Ezen irányelv 1. cikke az alábbi módon határozza meg az irányelv tárgyát:
„Ez az irányelv az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának költséghatékony és gazdaságilag eredményes csökkentésének ösztönzése érdekében létrehozza a Közösségben a[...] kibocsátási egysége[k] kereskedelmének rendszerét [...]”
- 6 Az említett irányelvnek „A kiosztás módja” című 10. cikke a következőképpen rendelkezik:
„A 2005. január 1-jével kezdődő hároméves időszakra a tagállamok az egységek legalább 95%-át térítésmentesen osztják ki. A 2008. január 1-jével kezdődő ötéves időszakra a tagállamok az egységek legalább 90%-át térítésmentesen osztják ki.”
- 7 Ugyanezen irányelv 12. cikke (1) bekezdésének megfelelően a kiosztott egységek átruházhatók [helyesen: és cserélhetők] a Közösségen belüli személyek között, illetve bizonyos feltételekkel a Közösségen belüli személyek és harmadik országbeli személyek között.

- 8 A 2003/87 irányelv 12. cikkének (3) bekezdése előírja:

„A tagállamok biztosítják, hogy minden létesítmény üzemeltetője minden évben legkésőbb április 30-ig átad annyi egységet, amennyi az előző naptári évben az adott létesítményből származó és a 15. cikknek megfelelően ellenőrzött teljes kibocsátása, illetve, hogy ezeket az egységeket azt követően törlik.”

- 9 A Bizottság 2006. november 29-i közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének második időszakával összefüggésben az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek kiosztására vonatkozó nemzeti kiosztási tervek értékeléséről kísérődokumentum [a Németország, Görögország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Szlovákia, Svédország és az Egyesült Királyság nemzeti kiosztási tervéről a 2003/87 irányelvvvel összhangban 2006. november 29-én elfogadott bizottsági határozatokhoz [helyesen: A Németország, Görögország, Írország, Lettország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Szlovákia, Svédország és az Egyesült Királyság nemzeti kiosztási tervéről a 2003/87 irányelvvvel összhangban 2006. november 29-én elfogadott bizottsági határozatokhoz fűzött, az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének második időszakával összefüggésben az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek kiosztására vonatkozó nemzeti kiosztási tervek értékeléséről szóló kísérődokumentumra vonatkozó, a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek szóló 2006. november 29-i bizottsági közlemény] (COM(2006) 725 végleges) a következőképpen szól:

„A versenyképességgel, energiával és a környezettel foglalkozó magas szintű csoport szerint mivel az energiapiacok nem eléggé érettek, a piaci verseny nem fogta vissza kellőképpen a kibocsátási egység-árak villamosenergia-árakba való begyűrűzését, ezért a villamosenergia-termelők nem várt nyereséget könyvelhettek el. A csoport azt javasolta, hogy a tagállamok [...] fontolják meg, nem volna-e érdemes [...] a második kiosztási időszak[...]ra vonatkozóan differenciált kiosztással élni az egyes ágazatok között.”

- 10 A 2003/87/EK irányelvnek az üvegházhatású gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének továbbfejlesztése és kiterjesztése tekintetében történő módosításáról szóló, 2009. április 23-i 2009/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 140., 3. o.) (15) és (19) preambulumbekkezdése a következőképpen szól:

„(15) A Közösség gazdasága által teendő további erőfeszítések többek között azt is megkövetelik, hogy a felülvizsgált közösségi rendszer lehetőség szerint a legnagyobb gazdasági hatékonysággal és a Közösségen belül teljesen harmonizált feltételek alapján működjön. Ezért az árverés útján történő értékesítésnek kell a kiosztás alapelveinek lennie, tekintettel arra, hogy az árverés útján történő értékesítés a legegyszerűbb és egyben a leghatékonyabbnak tartott rendszer. Ez a módszer kiküszöböli a váratlan nyereséget, továbbá a meglévő létesítményekkel azonos versenyjogi feltételeket biztosít az új belépőknek és az átlagosnál jobban növekvő gazdaságoknak.

[...]

(19) Következésképpen 2013-tól főszabályként a teljes mennyiséget árverés útján kell értékesíteni a villamosenergia-ágazat esetében, figyelembe véve annak lehetőségeit a szén-dioxid-kibocsátás növekvő költségének áthárítására [...]

A spanyol jog

- 11 A 2003/87 irányelvet az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységeinek kereskedelmi rendszerét szabályozó 2005. március 9-i 1/2005 törvény (Ley 1/2005 por la que se establece un régimen para el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero) (BOE, 59. sz., 2005. március 10., 8405. o.) (a továbbiakban: 1/2005 törvény) ültette át. E törvény arra kötelezi a 20 MW-nál magasabb

hőteljesítménnyel rendelkező termelési egység minden üzemeltetőjét, hogy az adott naptári év április 30-ig adjon át annyi kibocsátási egységet, amennyi az előző évben a létesítményből származó, az üvegházhatást okozó gázok ellenőrzött teljes kibocsátása. Az átadás érdekében az üzemeltetők használhatják a nemzeti kiosztási terv által a részükre létesítményenként kiosztott egységeket, valamint azokat az egységeket, amelyeket a kibocsátási egységek piacán vásároltak. Az 1/2005 törvény 16. cikke előírja, hogy az egységek nemzeti kiosztási terv általi kiosztása a 2005-től 2008-ig tartó időszakra „térítésmentes”.

- 12 A villamosenergia-ágazatról szóló, 1997. november 27-i 54/1997 törvény (Ley 54/1997 del sector eléctrico) (BOE, 285. sz., 1997. november 28., 35097. o.) elfogadása óta – amely törvény a villamos energia belső piacára vonatkozó európai irányelveket ülteti át – Spanyolországban villamosenergia-termelési tevékenységet bármely olyan szereplő gyakorolhat, aki teljesíti a szükséges technikai és gazdasági feltételeket.
- 13 A villamos energia nagykereskedelmi piaca e törvény rendelkezéseinek megfelelően került megszervezésre. Ezt a piacot a Compañía Operadora del Mercado de Electricidad SA felügyeli, amely olyan magánjogi jogalany, amely – pártatlanul eljárva – biztosítja a piac átláthatóságát, valamint szereplői függetlenségét. A piac olyan rendszer szerint működik, amelyben az energiakereslet valamennyi programozási időszakra az ugyanarra az időszakra kapott ajánlatokkal párosítják össze. A villamos energiát azon az ajánlati áron adják át, amelyet az az utolsó termelő tett, amelynek a villamos energia iránti kereslet fedezéséhez szükséges a rendszerbe történő belépése. Olyan marginális piacról van szó, amelyben valamennyi termelő – akinek az ajánlatát elfogadták – ugyanazt az úgynevezett marginális árat kapja, amely az elfogadott utolsó termelési egység üzemeltetője által ajánlott árnak felel meg. Ezt az árat az ajánlat és a villamos energia iránti kereset görbéjének metszetében határozták meg.
- 14 2006-ban a spanyol kormány királyi rendelettel meghatározta a fogyasztókra alkalmazandó villamosenergia-tarifákat, így azok többek között tartalmazzák a napi piacon meghatározott villamosenergia-árakat. Különösen azért, mivel az egymást követő királyi rendeletek nem vették figyelembe a villamosenergia-termelés teljes összegét – ahogy az a szabad piac elvéből következik – növekvő tarifahiány jelent meg.
- 15 A Consejo de Ministros (Minisztertanács) 2006. február 24-én elfogadta a 3/2006 királyi törvényrendeletet (Real Decreto-Ley 3/2006, BOE, 50. sz., 2006. február 28., 8015. o., és annak helyesbítése: BOE, 53. sz., 2006. március 3., 8659. o., a továbbiakban: 3/2006 királyi törvényrendelet), amely 2006. március 1-jén lépett hatályba, és amelynek fő célja annak a mechanizmusnak a módosítása, ahogy az ugyanazon vállalászási csoporthoz tartozó szereplők által a villamosenergia-termelés napi és napon belüli piacon egyidejűleg tett villamosenergia-értékesítési és -vételi ajánlatok párosítása történik Spanyolországban.
- 16 A 3/2006 királyi törvényrendeletnek „A 2006–2007-es nemzeti kiosztási terv rendelkezései az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási jogairól” című 2. cikke előírja a villamosenergia-termelő tevékenység díjazásának – a 2005-től 2007-ig tartó időszakra meghatározott nemzeti kiosztási tervnek megfelelően – a villamosenergia-termelőknek az érintett időszakokban térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek értékének megfelelő összeggel való csökkentését.
- 17 Az említett királyi törvényrendelet indokolása a díjazás e csökkentését azzal a körülménnyel igazolja, hogy a villamosenergia-termelő vállalkozások „a villamos energia nagykereskedelmi piacon a [kibocsátási egységek] értékének az árakba történő beépítése” mellett döntöttek. Ez az indokolás a következő magyarázatot is tartalmazza:

„Másfelől a villamos energia nagykereskedelmi piacon a [kibocsátási egységek] értékének az árakban történő figyelembevétele tükrözi ezen [beépítést], csökkentve az érintett termelési egységek díjazását a megfelelő összegekkel. Továbbá a 2006-os évben keletkezett tarifahiány jelentős emelkedése arra ösztönöz, hogy a kibocsátási egységek értékét levonják az említett hiány összegének kiszámításához. A

villamosenergia-termelési piacon megjelenő megemelt árak kockázata – a végfogyasztókra gyakorolt azonnali és visszafordíthatatlan negatív hatásaival – igazolja a jelen rendelkezésben foglalt intézkedések halaszthatatlan elfogadásának és azok rendkívüli jellegének szükségességét.”

- 18 2007. november 15-én a Ministro de Industria, Turismo y Comercio (ipari, idegenforgalmi és kereskedelmi minisztérium) a 3/2006 királyi törvényrendelet 2. cikkének (3) bekezdése alapján elfogadta a villamosenergia-termelés díjazásának a 2006-os évre a térítésmentesen kiosztott üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei értékének megfelelő összeggel való csökkentésének a szabályozásáról szóló ITC/3315/2007 miniszteri rendeletet (Orden ministerial ITC/3315/2007 sobre la regulación para el año 2006 de la minoración de la retribución de la actividad de producción de energía eléctrica en el importe equivalente al valor de los derechos de emisión de gases de efecto invernadero asignados gratuitamente) (BOE, 275. sz., 2007. november 16., 46991. o.) (a továbbiakban: ITC/3315/2007 miniszteri rendelet). E tekintetben a miniszteri rendelet preambulumban pontosításra került, hogy „az az összeg, amellyel a termelő létesítmények díjazását csökkentik, megegyezik a térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek költségének az értékesítési ajánlatokba való beépítéséből eredő többletbevételekkel”.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 19 Az alapeljárások felperesei spanyolországi villamosenergia-termelő vállalkozások, amelyek az Audiencia Nacional közigazgatási perekben eljáró tanácsa előtt keresetet terjesztettek elő az ITC/3315/2007 miniszteri rendelet semmisségének a megállapítása érdekében, különösen arra hivatkozva, hogy az ellentétes a 2003/87 irányelvvel, mivel semlegesítette a kibocsátási egységek térítésmentességét.
- 20 Az Audiencia Nacional elutasította e kereseteket, és úgy vélte, hogy e rendelet nem semlegesítette a kibocsátási egységek térítésmentességét.
- 21 Az alapeljárások felperesei az Audiencia Nacional ezen ítéletei ellen felülvizsgálati kérelmeket terjesztettek elő a kérdést előterjesztő bíróság előtt. Utóbbi kétségeinek ad hangot a 2003/87 irányelvben szereplő „térítésmentes kiosztás” fogalmát tekintve.
- 22 Egyrészt tekinthető úgy, hogy ezen irányelv nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy kizárják a villamosenergia-termelő vállalkozásoknak térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek költségeinek áthárítását a villamos energia nagykereskedelmi piaci árára.
- 23 Másrészt ezen intézkedések azzal a hatással járhatnak, hogy semlegesítik a kibocsátási egységek eredeti kiosztásának térítésmentességét, és sértik magának az említett irányelv által létrehozott rendszernek a célját, amely abban áll, hogy gazdasági ösztönzési mechanizmus útján csökkentsék az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásait.
- 24 E körülmények között a Tribunal Supremo felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi, a C-566/11., C-567/11., C-580/11., C-591/11., C-620/11. és C-640/11. sz. ügyekben azonos módon megfogalmazott kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Értelmezhető-e úgy a [2003/87] irányelv 10. cikke, hogy azzal nem ellentétes egyes olyan, a jelen ügyben vizsgáltakhoz hasonló nemzeti jogalkotási intézkedések alkalmazása, amelyeknek célja és hatása az adott időszakra vonatkozóan a villamosenergia-termelési tevékenység díjazásának a térítésmentesen kiosztott [kibocsátási egységek] értékének megfelelő összeggel való csökkentése?”

- 25 A Bíróság elnökének a 2012. január 18-i végzése az írásbeli és a szóbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából elrendelte a C-566/11., a C-567/11., a C-580/11., a C-591/11., a C-620/11. és a C-640/11. sz. ügyek egyesítését.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 26 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2003/87 irányelv 10. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyekben szóban forgókhoz hasonló nemzeti jogalkotási intézkedések alkalmazása, amelyeknek célja és hatása a villamosenergia-termelési tevékenység díjazásának az annak megfelelő összeggel való csökkentése, amellyel az említett díjazás a térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek értékének – a termelés többletköltségeként – a villamos energia nagykereskedelmi piacán az értékesítési ajánlatok árába történő beépítése miatt növekedett.
- 27 Amint az a szövegeből következik – amely szerint a tagállamok a szóban forgó időszakban a kibocsátási egységek legalább 95%-át térítésmentesen osztják ki – ezen irányelv 10. cikkével ellentétesek az egységek kiosztása címén beszedett terhek.
- 28 Ellenben sem e 10. cikk, sem pedig az említett irányelv rendelkezései nem érintik a kibocsátási egységek használatát, illetve nem korlátozzák kifejezetten a tagállamok azon jogát, hogy olyan intézkedéseket fogadjanak el, amelyek befolyásolhatják a kibocsátási egységek használatának gazdasági kihatásait.
- 29 Következésképpen a tagállamok főszabály szerint elfogadhatnak olyan gazdaságpolitikai intézkedéseket, mint a bizonyos javak vagy alapvető erőforrások piacain alkalmazott árak ellenőrzése, meghatározva azt a módszert, ahogyan a termelőknek térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek értékét a fogyasztókra hárítják.
- 30 Az ilyen intézkedések elfogadása mindazonáltal nem semlegesítheti a kibocsátási egységek térítésmentes kiosztásának elvét, valamint nem sértheti a 2003/87 irányelv céljait.
- 31 Az első aspektust tekintve hangsúlyozni kell, hogy a 2003/87 irányelv 10. cikkében előírt térítésmentesség fogalma nemcsak a kibocsátási egységek kiosztásához az ár közvetlen meghatározásával, hanem az említett egységek kiosztása címén az utólagos teherlevonással is ellentétes.
- 32 A jelen esetben – amint az a 3/2006 királyi törvényrendelet és az ITC/3315/2007 miniszteri rendelet preambulumbekzdéseiből kitűnik – az alapügyekben szóban forgó szabályozás célja annak elkerülése, hogy a fogyasztót terheljék a térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek értékének a piacon tett villamosenergia-értékesítési ajánlatok árába történő beépítéséből eredő hatások.
- 33 Az említett spanyol villamosenergia-termelők ugyanis a kibocsátási egységek értékét beépítették a villamos energia nagykereskedelmi piacán tett ajánlataik árába, ugyanúgy mint minden, a termeléshez kapcsolódó költség esetében, jóllehet az említett egységeket részükre térítésmentesen osztották ki.
- 34 Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság kifejti, kétségtelen, hogy e gyakorlat gazdasági szempontból releváns, amennyiben a vállalkozás által a számára kiosztott kibocsátási egységek használata implicit költséget jelent, amelyet „alternatív költségnek” hívnak, ez az ezen vállalkozásnak azon bevételekről való lemondásából áll, amelyekre ezen egységeknek a kibocsátási egységek piacán történő értékesítésekor tenne szert. Mindazonáltal az említett gyakorlatnak a Spanyolországban a villamosenergia-termelés piacán történő ármeghatározás rendszerével való társítása a villamosenergia-termelők esetében váratlan nyereség megszerzéséhez vezetett.
- 35 Meg kell állapítani, hogy Spanyolországban a villamosenergia-termelés napi piaca marginális piac, amelyben valamennyi termelő – akinek az ajánlatát elfogadták – ugyanazt az árat kapja, azaz az elfogadott utolsó termelési egység üzemeltetője által ajánlott árat. Ezen marginális árat az érintett időszakban a földgázzal kombinált ciklusú erőművek üzemeltetőinek ajánlatai határozták meg, olyan technológiáról van szó, amely térítésmentesen részesül a kibocsátási egységekben, az egységek értékének ugyanezen ajánlatok árszámításába történő beépítését a piac egészének villamosenergia-árára hárítják át.

- 36 Ebből kifolyólag a díjazásnak az ITC/3315/2007 miniszteri rendelet által előírt csökkentése nemcsak azokat a vállalkozásokat érinti, amelyek térítésmentesen kaptak kibocsátási egységeket, hanem azokat az erőműveket is, amelyeknek nincs szükségük egységekre, mint a vízi vagy az atomerőművek, amennyiben a kibocsátási egységek értékének a költségszerkezetbe történő beépítését áthárították a villamos energia árára, amelyet Spanyolországban a villamos energia nagykereskedelmi piacon aktív valamennyi villamosenergia-termelő kap.
- 37 Másfelől amint az a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, az alapügyekben szóban forgó szabályozás a kiosztott egységek mennyiségén kívüli más tényezőket – különösen az erőmű típusát és kibocsátási tényezőjét – vesz figyelembe. A szóban forgó szabályozás által előírt, a villamosenergia-termelés díjazásának csökkentését úgy számítják ki, hogy az csak azt a felárat fölözze le, amely az egységek alternatív költségének a beépítésén alapul. Ezt végül megerősíti az a körülmény, hogy a terhet nem szedik be akkor, amikor az erőművek üzemeltetői az ingyenesen kiosztott egységeket a másodlagos piacon értékesítik.
- 38 Az alapügyekben szóban forgó szabályozás célja ekképpen nem az, hogy a kibocsátási egységek kiosztása címén utólagosan terhet szabjon ki, hanem az, hogy mérsékelje azon váratlan nyereségek hatásait, amelyeket a kibocsátási egységek ingyenes kiosztása a spanyol villamosenergia-piacon kiváltott.
- 39 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a kibocsátási egységek 2003/87 irányelv 10. cikkében előírt térítésmentes kiosztásának nem az a célja, hogy az érintett termelőknek támogatásokat nyújtson, hanem az, hogy mérsékelje a kibocsátási egységek piacának az Európai Unió általi azonnali és egyoldalú bevezetésével járó gazdasági hatását, elkerülve az ezen irányelv hatálya alá tartozó bizonyos termelési ágazatok versenyképességének elvesztését.
- 40 Márpedig – amint az a jelen ítélet 9. pontjában megállapításra került – a piaci verseny nem fogta vissza kellőképpen a kibocsátási egység-árak villamosenergia-árakba való begyűrűzését, amely ekképpen ahhoz vezetett, hogy a villamosenergia-termelők váratlan nyereséget termeltek. Amint a 2009/29 irányelv (15) és (19) preambulumbekzdéséből kitűnik, egyébként pontosan azért, hogy kiküszöböljék e váratlan nyereségeket, 2013-tól a kibocsátási egységek teljes mennyiségét árverés útján kell kiosztani.
- 41 Ebből az következik, hogy a kibocsátási egységek 2003/87 irányelv által létrehozott ingyenes kiosztásának mechanizmusa nem írja elő, hogy a villamosenergia-termelők ezen egységek értékeit átháríthatják a villamos energia áraira, és ekképpen váratlan nyereségekre tegyenek szert.
- 42 Következésképpen a 2003/87 irányelv 10. cikkében előírt, az egységek térítésmentességének fogalmával nem ellentétes az alapügyekben szóban forgóhoz hasonló szabályozás, amely azért csökkenti a villamosenergia-termelők díját, hogy a kibocsátási egységek térítésmentes kiosztásából eredő váratlan nyereségeket ellensúlyozza, feltéve hogy – amint az a jelen ítélet 30. pontjában megállapításra került – az nem sérti ezen irányelv céljait.
- 43 A második aspektust tekintve emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/87 irányelv fő célja az, hogy jelentősen csökkentse az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásait. Ezt a célt számos rész cél tiszteletben tartása, illetve bizonyos eszközök igénybevétele útján kell elérni. Az e tekintetben alkalmazott fő eszköz az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási jogainak uniós kereskedelmi rendszere. Az egyéb „rész célok”, amelyeknek az említett rendszernek meg kell felelnie – amint azt ugyanezen irányelv (5) és (7) preambulumbekzdése kifejti – a gazdasági fejlődésnek és a munkalehetőségeknek, valamint a belső piac egységességének és a versenyfeltételeknek a megőrzése (lásd a C-505/09. P. sz., Bizottság kontra Észtország ügyben 2012. március 29-én hozott ítélet 79. pontját).

- 44 A jelen esetben megoldandó kérdés tehát közelebbről az, hogy az egységek térítésmentes kiosztásából eredő váratlan nyereségek kompenzálásával az alapügyekben szóban forgó szabályozás nem sérti-e a 2003/87 irányelvvel bevezetett rendszer célját, nevezetesen a kibocsátások csökkentését, azzal, hogy a környezeti költségeknek a termékek árelszámolásába történő beépítésén alapul.
- 45 Meg kell állapítani először, hogy a kibocsátási egységek térítésmentes kiosztása annak elkerülésére irányuló átmeneti intézkedés volt, hogy a vállalkozások a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerének létrehozásával ne veszítsék el versenyképességüket. Az nem érinti tehát közvetlenül a kibocsátások csökkentésének környezetvédelmi célját.
- 46 Meg kell jegyezni másodszer, hogy az alapügyekben szóban forgó szabályozás nem a kibocsátási egységek piacára jár kihatással, hanem Spanyolországban a valamennyi villamosenergia-termelő által nyert váratlan nyereségre amiatt, hogy beépítik az említett egységek értékét a villamos energia nagykereskedelmi piacán az ármeghatározás céljából elfogadott ajánlatok árelszámolásába, tekintettel e piac marginális jellegére.
- 47 A vállalkozások ugyanis használhatják a részükre ingyenesen kiosztott kibocsátási egységeket a villamosenergia-termelési tevékenységükhöz, vagy pedig értékesíthetik azokat a kibocsátási egységek piacán, piaci értékük és az így megszerezhető nyereség alapján.
- 48 Meg kell állapítani harmadszor, hogy az alapügyekben szóban forgó szabályozás nem sérti a 2003/87 irányelvnek a kibocsátások csökkentésére irányuló környezetvédelmi célját.
- 49 Egyrészt ugyanis az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásainak csökkentése érdekében az említett irányelv létrehozta a kibocsátási egységek kereskedelmi rendszerét. Ahogy azt ezen irányelv 1. cikke előírja, a kibocsátások csökkentésére irányuló ösztönzés feltételei költséghatékonyak és gazdaságilag eredményesek, mivel a termelő dönthet arról, hogy kevesebb üvegházhatást okozó gázt kibocsátó hatékonyabb technológiákba ruház be, vagy több kibocsátási egységet használ, vagy pedig csökkenti a termelését úgy, hogy a gazdaságilag legelőnyösebb lehetőséget választja. Márpedig, tekintettel arra, hogy – az alapügyekben szóban forgó szabályozás értelmében – a kibocsátási egységek értékét az említett egységek értékesítése testesítheti meg, úgy tűnik, hogy e szabályozásnak nem az a hatása, hogy visszatartsa a villamosenergia-termelőket az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásainak csökkentésétől.
- 50 Másrészt az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásainak költségeit a villamos energia nagykereskedelmi piacán a termelők által tett ajánlatok árelszámolásába építették be. Márpedig, amennyiben a termelés magasabb költsége gyengíti a pozíciójukat e piacon, ez a villamosenergia-termelőket a tevékenységükhöz társuló kibocsátások csökkentésére ösztönzi.
- 51 Végül az 1/2005 törvény arra kötelezi a villamos energiát termelő vállalkozásokat, hogy minden évben adjanak át annyi kibocsátási egységet, amennyi az előző naptári évben az adott létesítményből származó ellenőrzött teljes kibocsátás annak érdekében, hogy ezen egységeket ezt követően töröljék a 2003/87 irányelv 12. cikke (3) bekezdésének megfelelően.
- 52 Több termelő mindazonáltal arra hivatkozott a Bírósághoz benyújtott észrevételeikben, hogy az alapügyekben szóban forgó villamosenergia-termelési tevékenység díjazásának csökkentését úgy kell tekinteni, hogy az megszünteti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásainak a csökkentésére irányuló ösztönzést.
- 53 A Bíróság írásbeli kérdéseire adott válaszokból kétségtelenül kitűnik, hogy az ITC/3315/2007 miniszteri rendeletben előírt e csökkentés kiszámítására szolgáló képlet ahhoz vezethet, hogy ha egy adott elektromos erőmű üzemeltetője csökkenti az üvegházhatást okozó gázok tekintetében a kibocsátásait, az azzal a hatással jár, hogy növeli az általa megfizetendő teher összegét.

- 54 Mindazonáltal a spanyol kormány megállapította, hogy e kiegészítő költség nem szünteti meg a kibocsátási egységek kereskedelmében való részvétel által szerzett nyereséget.
- 55 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az egyes létesítmények kibocsátásainak csökkentésére való ösztönzés abban a nyereségben rejlik, amely a kibocsátási egységek tekintetében meglévő szükségleteik csökkentéséből származhat, ezen egységeknek pedig az értékesítésükből adódó gazdasági értékük van, függetlenül attól, hogy azokat térítésmentesen osztották-e ki, vagy sem.
- 56 Másfelől a 2003/87 irányelvnek az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásainak költséghatékony és gazdaságilag eredményes feltételek mellett történő csökkentésére irányuló célja nem írja elő – amint az a jelen ítélet 41. pontjában hangsúlyozásra került –, hogy a vállalkozások a részükre térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek költségeit a fogyasztói árakra hárítsák át.
- 57 Továbbá, mivel a villamosenergia-termelés spanyol piacán valamennyi termelőnek egységes árat fizetnek, és a végfogyasztó nem rendelkezik ismerettel arról a technológiáról, amelyet az általa fogyasztott villamos energia termeléséhez használnak, és amelynek a tarifáját az állam határozza meg, annak, hogy a villamosenergia-termelők a kibocsátási egységek használatát képviselő költségeket milyen mértékben háríthatják át az árakra, nincs kihatása a kibocsátások csökkentésére.
- 58 Ebből következik, hogy az alapügyekben szóban forgó szabályozásban előírthoz hasonló, a villamosenergia-termelési tevékenység díjazását csökkentő teher, jóllehet mérsékelheti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásainak csökkentésére irányuló ösztönzést, azt nem törli el teljesen.
- 59 A fenti megállapítások összességéből következően a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/87 irányelv 10. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyekben szóban forgókhoz hasonló nemzeti jogalkotási intézkedések alkalmazása, amelyeknek célja és hatása a villamosenergia-termelési tevékenység díjazásának az annak megfelelő összeggel való csökkentése, amellyel az említett díjazás a térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek értékének a villamos energia nagykereskedelmi piacán az értékesítési ajánlatok árába történő beépítése miatt növekedett.

A költségekről

- 60 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Közösségen belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról szóló, 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkét akként kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapügyekben szóban forgókhoz hasonló nemzeti jogalkotási intézkedések alkalmazása, amelyeknek célja és hatása a villamosenergia-termelési tevékenység díjazásának az annak megfelelő összeggel való csökkentése, amellyel az említett díjazás a térítésmentesen kiosztott kibocsátási egységek értékének a villamos energia nagykereskedelmi piacán az értékesítési ajánlatok árába történő beépítése miatt növekedett.

Aláírások